

Parlamentul
Republicii Moldova

RM nr. 57/03-258

18 decembrie 2023

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea integrității și funcționalității pieței energiei electrice)

nr. 400 din 10.11.2023

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996, se înaintează următorul amendament la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative nr. 400 din 10.11.2023, și anume.

Proiectul de lege se va completa cu articole noi cu următorul cuprins:

”**Art. III** – Articolul 17 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 126-130, art. 627), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (7), cu următorul cuprins:

„(7) Prin excepție de la alin. (1)-(6), sistarea temporară a valabilității și/sau retragerea licenței/autorizației pentru activitatea de întreprinzător, emise în vederea desfășurării unor activități în domeniile de importanță pentru securitatea statului, se poate realiza și în conformitate cu prevederile speciale ale Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului. În cazurile date, prevederile de la art. 10 alin. (9)-(11) și 11 alin. (21) și (22) din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător rămân a fi aplicabile.”

Art. IV - Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170-175, art. 494), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 10 se completează cu alineatele (9)-(11), cu următorul cuprins:

„(9) Prin excepție de la alin. (1)-(8), actele permissive emise în vederea desfășurării unor activități în domeniile de importanță pentru securitatea statului pot fi suspendate și în conformitate cu prevederile speciale ale Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.

(10) În cazurile prevăzute la alin. (9), suspendarea actului permisiv are loc din data emiterii deciziei organului responsabil de examinarea proiectelor investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului prin care se dispune sistarea temporară a valabilității actului permisiv, în condițiile art. 131 alin. (3) din Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului, fără a mai fi necesară adresarea în instanța de judecată.

(11) Reluarea valabilității actului permisiv suspendat în condițiile alin. (9) se realizează în exclusivitate în baza unei decizii a organului responsabil de examinarea proiectelor investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului, după efectuarea de către acesta a verificărilor necesare și constatării lipsei unei încălcări a cerințelor Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.”;

2. Articolul 11 se completează cu alineatele (21) și (22), cu următorul cuprins:

„(21) Prin excepție de la alin. (1)-(2), actele permissive emise în vederea desfășurării unor activități în domeniile de importanță pentru securitatea statului pot fi retrase și în conformitate cu prevederile speciale ale Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.

(22) În cazurile prevăzute la alin. (21), retragerea actului permisiv are loc din data emiterii deciziei organului responsabil de examinarea proiectelor investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului prin care se dispune retragerea actului permisiv, în condițiile art. 131 alin. (6) din Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului, fără a mai fi necesară adresarea în instanța de judecată.”.

3. Articolul 121 se completează cu alineatul (21), cu următorul cuprins:

„(21) Prin derogare de la alin. (2), în contextul unor situații excepționale la nivel național sau regional, Comisia pentru Situații Excepționale a

Republicii Moldova este împuternicită să decidă cu titlu provizoriu în privința introducerii reglementării prin licențiere pentru alte genuri de activitate decât cele prevăzute în Nomenclatorul actelor permissive care fac parte din categoria licențelor, expus în anexa nr. 1. Introducerea cu titlu provizoriu a reglementării prin licențiere poate fi realizată pe un termen maxim de 3 luni, care poate fi prelungit o singură dată cu cel mult 3 luni. Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova prin care se decide în privința introducerii reglementării prin licențiere pentru alte genuri de activitate urmează să stabilească, în mod obligatoriu, perioada pentru care se decide introducerea provizorie a reglementării date, precum și conținutul, procedura de solicitare, obținere, termenul de valabilitate, prelungire, revocare, reperfectare și taxa pentru eliberarea licențelor provizorii.”.

Art. V - Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 280-284, art. 384), se modifică după cum urmează:

La articolul 1, alineatul (1) se completează cu propoziția „Dispozițiile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nu se extind asupra mecanismelor de control și supraveghere de către stat a activităților investiționale ce cad sub incidența prevederilor prezentei legi.”;

Legea se completează cu articolul 131, cu următorul cuprins:

„Articolul 131. Monitorizarea respectării cerințelor legii

(1) În vederea asigurării posibilității de verificare a modalității în care se asigură respectarea clauzei de schimbare a controlului, precum și pentru a se asigura o monitorizare pe bază continuă a structurii proprietății și structurii de control a părții care a preluat în proprietate sau în posesie/folosință un bun de importanță pentru securitatea statului stabilit de prezenta lege sau a încheiat contracte/tranzacții în cadrul activităților investiționale efectuate în domeniile de importanță pentru securitatea statului stabilite de prezenta lege, această parte este obligată, în toate cazurile survenirii circumstanțelor noi legate de beneficiarii efectivi, să informeze din proprie inițiativă despre aceasta Consiliul, indiferent de faptul dacă investițiile acestei părți au fost aprobate prealabil de către Consiliu în baza prevederilor prezentei legi sau au fost realizate înainte de intrarea în vigoare a legii date.

(2) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, prevăzute de Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, entitățile raportoare constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al unităților de drept privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de

către client privind beneficiarul efectiv sau alte indicii ale unei potențiale încălcări a clauzei de încălcare a controlului, precum și în cazurile în care asemenea neconcordanțe sunt identificate de către alte autorități publice în cadrul exercitării atribuțiilor legale ale acestora, acestea informează despre acest fapt Consiliul, care va solicita informații cu privire la circumstanțele identificate de la partea respectivă.

(3) Pe perioada de timp necesară furnizării informațiilor prevăzute la alin. (2), examinării acestora de către Consiliu și întreprinderii acțiunilor prevăzute la alin. (4)-(7), Consiliul este îndreptățit să întreprindă acțiunile prevăzute la art. 11 alin. (1) și (2), precum și să impună sistarea temporară a valabilității oricăror acte permissive eliberate părții respective sau persoanei juridice în care aceasta a devenit acționar/asociat, ca efect al investițiilor realizate. Decizia Consiliului, precum și o eventuală decizie subsecventă de reluare a valabilității actului permisiv suspendat, se comunică tuturor autorităților publice emitente ale actelor permissive respective și este executorie din momentul emiterii acesteia.

(4) În situația când, în urma verificărilor realizate de Consiliu, se confirmă nerespectarea clauzei de schimbare a controlului sau sunt identificate alte situații care fac partea ineligibilă pentru aprobarea investițiilor în conformitate cu prevederile art. 6 sau 8, Consiliul notifică acest fapt părții respective și solicită acesteia, în termen de 60 de zile de la data notificării parvenite din partea Consiliului, după caz:

a) înstrăinarea acțiunilor/părților sociale achiziționate, în cazul investițiilor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. a);

b) declararea rezoluției contractelor/tranzacțiilor în cazul investițiilor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b)-f).

(5) Dacă în termenul prevăzut la alin. (4) nu a fost realizată acțiunea prescrisă de Consiliu, în conformitate cu prevederea de la alin. (4) lit. a), organul executiv al persoanei juridice, în termen de cel mult 15 zile de la data expirării termenului prevăzut la alin. (4), emite decizia privind anularea acțiunilor/părților sociale și emiterea de noi acțiuni/părți sociale în același număr și de aceeași clasă, în cazul societăților pe acțiuni, și în aceeași cotă, în cazul societăților cu răspundere limitată. Deciziile menționate se aduc la cunoștința Consiliului în termen de 5 zile de la data adoptării acestora.

(6) Dacă, la expirarea termenului acordat acestuia în conformitate cu prevederile alin. (5), organul executiv al persoanei juridice nu a întreprins acțiunile prevăzute de lege, Consiliul este îndreptățit să decidă cu privire la retragerea oricăror acte permissive eliberate persoanei juridice respective. Decizia Consiliului se comunică tuturor autorităților publice emitente ale actelor permissive respective și este executorie din momentul emiterii acesteia.

(7) Dacă în termenul prevăzut la alin. (4) nu a fost realizată acțiunea prescrisă de Consiliu, în conformitate cu prevederea de la alin. (4) lit. b), în cazul investițiilor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b)–f), Consiliul, notifică acest fapt celeilalte părți contractante, precum și Guvernului, care vor întreprinde acțiunile prevăzute la art. 13.”.

Argumentare:

Prezentul amendament a fost elaborat în contextul sesizării necesității unei consolidări suplimentare a cadrului normativ referitor la examinarea investițiilor de importanță pentru securitatea statului.

Urmează a se preciza în acest sens că legiuitorul a acordat o atenție particulară domeniului dat și a venit cu o reglementare specială a acestuia prin Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului. Acest act normativ stabilește condițiile de efectuare de către investitori a activităților investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului, atribuțiile și mecanismele de supraveghere de către stat a respectivelor activități investiționale și are ca scop protecția investițiilor realizate în domeniile de importanță pentru securitatea statului și creșterea transparenței investițiilor din aceste domenii. Cu titlu particular poate fi reținut aici că legea dată include în conceptul de „domenii de importanță pentru securitatea statului” așa sferă de activitate sensibile cum ar fi:

- exploatarea infrastructurii din domeniile energiei, transporturilor, apei și canalizării, din domeniul aerospațial, al apărării, electoral;
- furnizarea de rețele și/sau servicii de comunicații electronice mobile sau fixe
- emisiile de televiziune/serviciile audiovizuale;
- securitatea informațională și exploatarea tehnologiilor din domeniul securității cibernetice,

cea ce în contextul actual în care se află Republica Moldova, afectată de o criză de securitate fără precedent pe fundalul agresiunii militare a statului vecin - Ucraina, dar și a indiciilor de desfășurare a unui război hibrid contra statului nostru de către Federația Rusă, asigură o actualitate sporită intervențiilor legale ce se propun a fi operate prin intermediul acestui proiect de lege (acestor amendamente) și care vor genera o consolidare suplimentară

a posibilităților de intervenție promptă și eficientă a autorităților responsabile în vederea excluderii oricăror riscuri pentru securitatea statului (indiferent de domeniul particular în care acestea ar putea să se manifeste - energetic, servicii audiovizuale, securitatea aeronautică etc.).

Amendamentul dat a marcat un pas important în asigurarea controlului efectiv asupra activităților investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului prin faptul că a circumscris tipurile de activitate investițională și/sau tranzacții în domeniile de importanță pentru securitatea statului, a stabilit expres restricțiile în realizarea investițiilor în domeniile de importanță pentru securitatea statului, a consacrat un organ special în vederea examinării informațiilor legate de activitățile investiționale din domeniul dat etc.

Cu toate acestea, la momentul actual, impactul de bază al amendamentului dat se resimte la faza inițială, de realizare a unei investiții particulare în domeniile de importanță pentru securitatea statului, fiind însă diminuat semnificativ la etapa subsecventă, după aprobarea prealabilă a investiției de importanță pentru securitatea statului. Or, reieșind din caracteristica specifică a domeniilor în care se încuviințează investițiile vizate de legea dată (importanța majoră a acestora pentru asigurarea securității statului), monitorizarea continuă a investitorilor care intră în aceste sectoare de activitate prin intermediul mecanismului actual consacrat de lege se prezintă a fi de o importanță majoră, dat fiind faptul că survenirea oricăror schimbări în situația investitorilor care i-ar face pe aceștia între timp ineligibili pentru aprobarea investițiilor prezintă, implicit, și un risc potențial pentru securitatea statului. Anume în vederea unei reglementări suplimentare a aspectelor date, care va cuprinde în sine norme exprese cu referire la mecanismul de monitorizare continuă și rolurile fiecărui dintre subiecții implicați în acesta a fost elaborat prezentul proiect de lege, care, corelativ intervențiilor în cuprinsul Legii nr. 174/2021, vine să mai consacre și un șir de modificări în cuprinsul unor alte acte normative, în vederea consolidării impactului general al proiectului.

Un alt aspect important ce urmează a fi îmbunătățit prin intermediul acestui amendament și care are unele corelații cu cealaltă gamă de intervenții propuse, vizează aspectul legat de eliberarea actelor permissive (în speță, a licențelor) în contextul autorizării activității de întreprinzător.

La momentul actual, cadrul normativ relevant (Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător) vine cu

o reglementare detaliată a condițiilor pentru emiterea, prelungirea și retragerea actelor permissive, precum și a domeniilor/genurilor de activități ce sunt supuse cerinței privind obținerea prealabilă a unor acte permissive pentru desfășurarea acestora.

În practică însă (luăm în considerare aici în mod particular experiența obținută pe parcursul gestionării stării de urgență declarate la nivel național) s-a adeverit că soluția consacrată de lege se poate dovedi excesiv de rigidă, prin faptul că nu permite cu desăvârșire realizarea unor intervenții rapide ale autorităților statului care ar avea, prin esența sa, un caracter temporar și care ar permite instituirea cu titlu provizoriu a reglementării prin licențiere pentru alte genuri de activitate decât cele prevăzute de lege, care ar fi necesare în particular în contextul apariției unor situații excepționale și necesității de gestionare eficientă a acesteia.

Amendamentul vine să redreseze această situație existentă la moment, prin consacrarea posibilității ca, în contextul unor situații excepționale la nivel național sau regional, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova să decidă cu titlu provizoriu în privința introducerii reglementării prin licențiere pentru alte genuri de activitate decât cele prevăzute în Nomenclatorul actelor permissive care fac parte din categoria licențelor, expus în anexa nr. 1 la Legea nr. 160/2011. Introducerea cu titlu provizoriu a reglementării prin licențiere poate fi realizată pe un termen maxim de 3 luni, care poate fi prelungit o singură dată cu cel mult 3 luni. Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale prin care se decide în privința introducerii reglementării prin licențiere pentru alte genuri de activitate urmează să stabilească, în mod obligatoriu, perioada pentru care se decide introducerea provizorie a reglementării date, precum și conținutul, procedura de solicitare, obținere, termenul de valabilitate, prelungire, revocare, reperfectare și taxa pentru eliberarea licențelor provizorii.

Deputat în Parlament

Radu MARIAN

Radu Marian 21/10/2011
Vojilă Păslanț